

OP ZOEK NAAR DE "ROOTS"
HET DEPOTMUSEUM VAN HET MIAT IN EEN GEWEZEN
SPINNERIJ

Guido Deseyn
Wetenschappelijk medewerker MIAT

Een depotmuseum annex burelen, werkplaats en restauratieateliers voor het MIAT worden momenteel uitgebouwd in de voormalige UCO-katoenspinnerij Desmet-Guequier, gelegen tussen de Oude Vest en de Minnemeers.

De omgeving van de Minnemeersbrug was, door haar gunstige oeverligging, als het ware van oudsher voorbestemd om tot een industriezone uit te groeien.

Reeds op het *Panoramisch Gezicht van Gent* (1534) staat langsheen de Minnemeersgracht, één van de grootste blekerijen van de toenmalige stad afgebeeld. In de tweede helft van de 18de en het eerste kwart van de 19de eeuw was er nog steeds een bedrijf gevestigd, nl. dat van de familie Roelants, *blauw- ende rootverwers*.

De bij decreten van 1792 en 1807 aan banden gelegde wildgroei van *manufactures* en *fabriques*, die binnen de oude stadskern milieuvervuiling met zich meebrachten (toen al!), versnelden vanaf deze laatste datum ook hier de industrialisering.

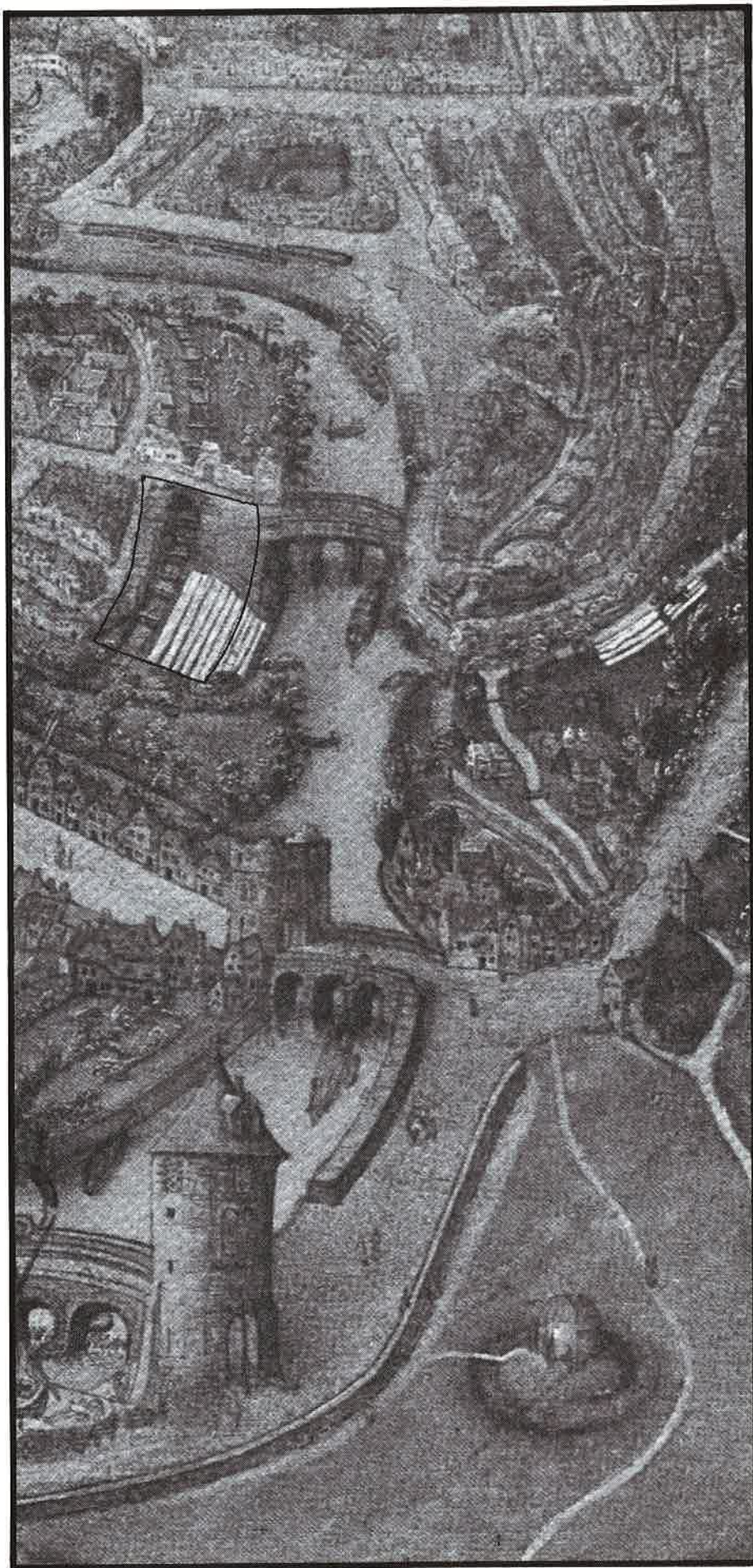
Deze verloren uithoek van de Gentse *Kuip*, tussen Oude Vest en Minnemeers, kreeg dus op het einde van de 18de eeuw de virus van de industriële revolutie te pakken.

In het tweede kwart der 19de eeuw werden de kleinere eigendommen van ambtenaren, middenstanders en kooplieden stilaan verdrongen door eigenaars van grotere *fabriques*.

Zo bouwden (verbouwden) o.a. de fabrikanten Deleu (1825), D'Haenens (1827), Van Huffel (1828) en de gebroeders Vanderheggen (1843) burgershuizen in de toen "moderne" empirestijl bij hun bedrijven.

Zodoende werd de basis gelegd voor de industriële expansie van deze strook tussen Oude Vest en Leie, wat in de loop van de tweede helft der 19de eeuw zou leiden tot de fusie van hoger vermelde bedrijfjes in dat van Desmet-Guequier. Het nog bestaande industrieel ensemble getuigt van een eeuw expansie van een katoenspinnerij, welke opstartte in 1850 om tenslotte, in de jaren '60 van onze eeuw, als één der bedrijven van het *Union Cotonnière*-concern te worden gelijkwideerd.

Het bedrijf *GUEQUIER* is ontstaan uit de overname van de oudere katoenspinnerij en -weverij van *CEUTERICK-VAN HUFFEL*.

Op het Panoramisch Gezicht op Gent van 1534 is de grote blekerij aan de Minnemeersgracht duidelijk zichtbaar. (Bijlokemuseum, Gent)

Deze katoenspinnerij, *PIETER VAN HUFFEL EN COMPAGNIE*, werd tussen 1813 en 1836 vermeld op Oude Vest 30 als mechanische spinnerij en weverij, aangedreven door een stoommachine.

Dit *dampkunst-werktuig* kwam er in februari 1823, toen de aanvraag van Pierre Van Huffel, *fabriquant patenté*, aan een onderzoek *commodo en incommodo* werd onderworpen.

Daarvoor werd zijn spinmachine aangedreven door een rosmolen, zoals is op te maken uit hogervermelde aanvraag : (...) *se trouvant dans l'impossibilité, de soutenir la concurrence en travaillant avec des cheveux, avec les autres fabriques qui font employ de la machine à vapeur, se trouve dans la nécessité, de faire encore un dernier sacrifice, afin de ne pas perdre toute ressource, pour tirer un interet quelconque d'un établissement qui a déjà absorbé un fortune honnête ce qui ne seroit pas seulement ruineux pour lui, mais entrainera en même temps un grand nombre d'ouvriers qu'il a constamment occupé (même dans une saison rigoureux en travaillant a perpete) dans un état de misère...*

Toen reeds was het : investeren of ten onder gaan.

De geplaatse stoommachine was van het type *a haute pression systeme de Woolf* (...) *qui a un grand avantage sur les précédentes, qu'il n'occasionne pas plus de fumée q'une cheminée ordinaire.*

Uit het verslag van de politiecommissaris van de 1ste wijk bleek er geen bezwaar tegen een dergelijke stoommachine te bestaan : (...) *mij begevende ter plaets, alwaer gemeld werktuig zal worden aengezegd, heb ik bevonden dat het locael schier is paelende aan den peerdenmeersch van een aenzienelijke grootte, dan over de riviere de Leye, en verder de meerschen tot aen de Dampoortsche Veste, dus, dat gezegd locael, voor een uytkantig deel der stad, moet worden aenzien. Daertans in verscheyde deelen dezen stad (daer onder zeer bevolkte en door vele schone gebouwen omringt) diergelijke dampkunstwerktuigen in weezen zijn, dunkt mij dat, onaengezien de weynig gegrond reden van d'oppositien de vraeg van den heer Van Huffel, zonder zwaerigheyd te ontmoeten, kan worden toegestaen...*

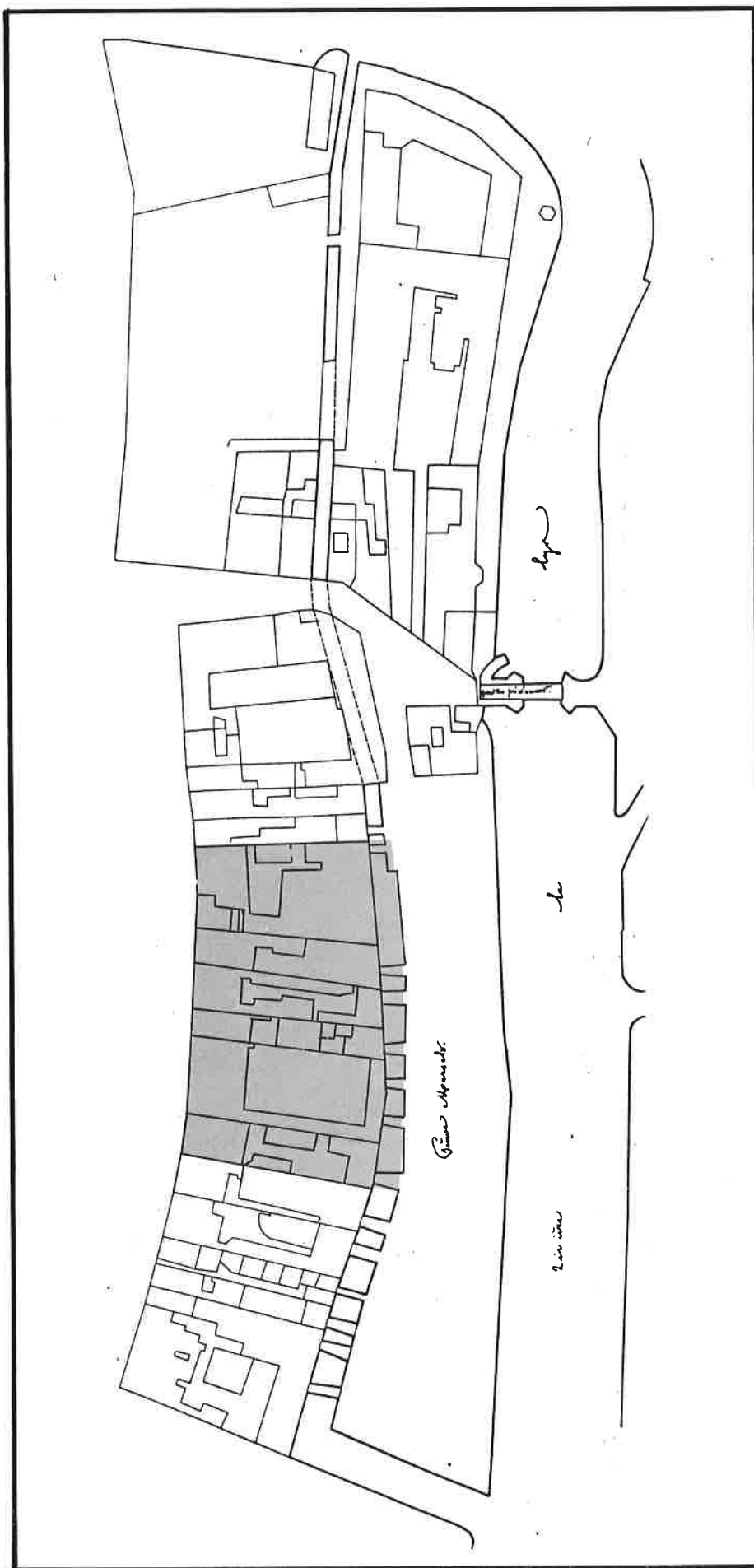
Deze onwennigheid met een dergelijke materie is voorspelbaar, gezien Van Huffel nog maar de zevende fabrikant was die te Gent een stoommachine liet plaatsnemen.

Bij het onderzoek *commodo en incommodo* waren er nochtans enkele bezwaarschriften tegen de plaatsing van deze *machine à feu* ingediend; doch de vooruitgang der industrie woog sterker door bij de besluitvorming.

Zo verzette zich een zekere Reynier Roelandts, blauwverver (Oude Vest 2-4), die zijn bedrijf uitbaatte in het begin van de Oude Vest en op de Minnemeers : *omdat den grooten rook, door voorzeggd werktuig voortgebracht zijn te droogen hangende geverwd goed, zoude beschaedigen.*

Om dezelfde redenen had Carolus Dobbelaere, (Oude Vest 20) linnenkoopman, *bezwaeren om reden dat eene grooten rook, door gezegd werktuig veroorzaekt, de in zijn magazijn liggende, gebleekte en andere lijnwaeden zoude beschaedigen.*

Ook weduwe Van Loo, *vleeschhauwster* (Oude Vest 24) en Franciscus Van Loo, *vleeschhauwer* (Oude Vest 34), verklaarde zich daartegen te verzetten omdat *hunne eygendom-*

Algemeen situatieplan van de Minne-meersgracht voor 1850, met de talrijke bruggetjes die erover geworpen waren. Centraal het site waar later de katoenspinnerij Desmet-Guequier zou verrijzen. (Stadsarchief, Gent)

men, reeds oud en slegt genoeg zijn, zonder der dezelve aen verder ongelukken de welke gezegd werktuyg kan voortbrengen, bloot te stellen...

Van Huffel vond enkel steun bij Armand Deleu, net als hij een fabriek uitbatende op de hoek van de Goudstraat (nrs. 26 tot 32) en Oude Vest (nrs. 36 tot 40) en bij bouwmeester Vandecapelle, eigenaar van het aanpalend pand (Oude Vest 32).

Messieurs Les Bourgeois
et Echevins de la Ville de Gand.

Noble et honorable Seigneurs!

Le Souffigné P. Van Huffel fabricant Patenteur au St. Catharina n° 7
à Gand expose avec tout respectueux que se trouvant dans
l'impossibilité de soutenir la concurrence en travaillant avec
des charbons, avec les autres fabricans qui font employ de la
Machine à Vapour, se trouve dans la nécessité de faire encore un
dernier sacrifice, afin de ne pas perdre tout espoir, pour tenir
un intérêt quelconque d'un établissement, qui a déjà absorbé un
fortune honnête, ce qui ne doit pas seulement nuire pour
lui, mais certainement en même temps un grand nombre d'ouvriers
qu'il a constamment occupés (même dans une Saison Rigoureuse et
travaillant à perte) dans un état de misère.

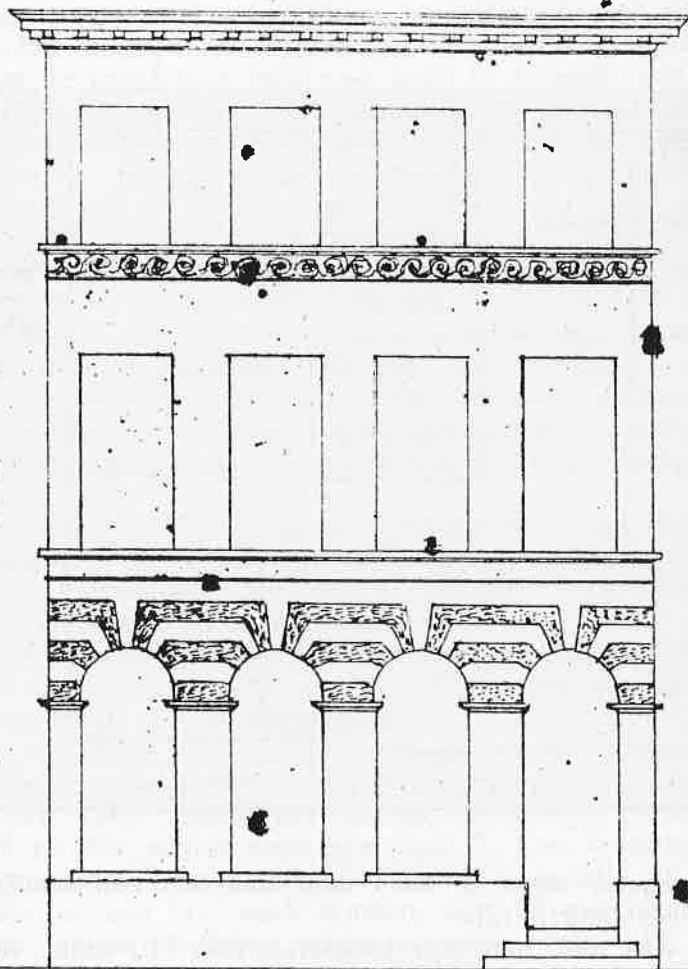
il desire donc Noble et honorable Seigneurs que vous daigniez lui
accorder la permission de placer dans la dite fabrique (de Vieux Rempart
n° 30 devant de St. André de Coton) une Machine à Vapour avec le
haute Pression système de Woolf. Ce dernier système a un grand
avantage sur les précédentes, pour ce qui concerne le poids & le
Caut qu'il occasionne pas plus de saignée qu'une cheminée ordinaire
aussi le plus proche Propriétaire est M. Van de Cappelle, qui même
a dressé le plan ci-joint, il y trouve pas le moindre inconvénient pour
les propriétés qui s'y trouvent pour ainsi dire enclavées.

Si toute attente Messieurs des Vraisins inspire par de fausse
alliance, se trouvant en opposition avec les dits, j'espère
que dans votre sage et vous saluez au premier la valeur, en considérant
en même temps, que le Corps de l'établissement est placé sur le pendule.

Aanvraag door Van Huffel tot
het plaatsen van een hoge-
drukstoommachine, systeem
WOOLF, anno 1823.
(Stadsarchief, Gent)

Het ging *Van Huffel en Co* wel voor de wind, vermits de weduwe Pierre Van Huffel in juli 1828 een aanvraag van een nieuwe (of een tweede ?) stoommachine bij het Gentse Stadsbestuur indiende. Van Huffel had net voor zijn dood, in maart 1828 nog een directeurswoning laten bouwen in de toen "moderne" late empirestijl, en wel door J.B. Vandecappelle, zowat dé "mode"-architect van dat ogenblik te Gent. Tussen 1837 en 1840 vormde zij tevens het bedrijf om tot de katoenspinnerij en -weverij *Van Huffel en Zoon*.

Herbouwing Van Den Voorgard Van het huis
 n°. 26 staand in de Oude Vest straat - eigendom
 O. Van Huffel, fabrikant in d. zelve straat

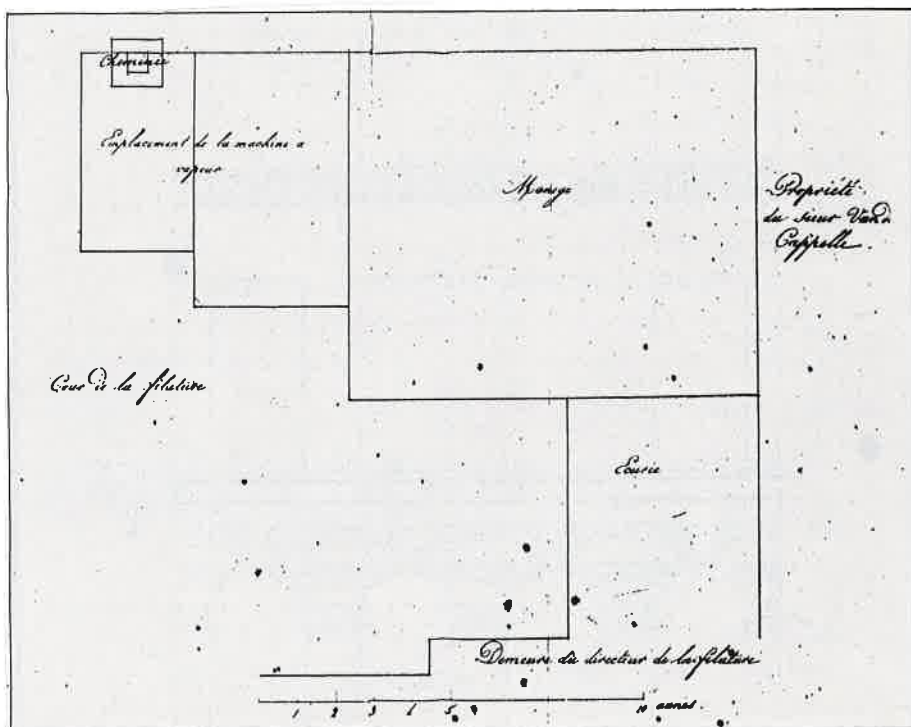

Tekening gevoegd bij de bouw-
 aanvraag uit 1828 door Van
 Huffel, voor de bouw van een
 Empirewoning n.o.v. de geken-
 de Gentse architect J.B. Van
 de Cappelle.
 (Stadsarchief, Gent)

In 1840 werd de fabriek overgenomen door de schoonzoon onder de benaming *Ceuterick-Van Huffel*, doch slechts voor een tweetal jaren (1840-1842). Het archief van het kadaster levert ons nog van 1845 gegevens over de katoenfabriek : de oppervlakte daarvan bedroeg toen 776 m², met ten oosten daarvan een groot herenhuis (192 m²), terwijl de familie Van Huffel in de buurt nog een 10-tal arbeidershuisjes in eigendom had, elk tussen de 10 à 20 m² groot (deze zijn rond 1845 gesloopt).

De Wegwijzer van Gent verscheen in 1846 voor het eerst met de vermelding der nieuwe eigenaars van het bedrijf aan de Oude Vest - Minnemeers, nl. *Pierre Eugène Charles Guequier*, die dit samen met *Ferdinand Dierman* aankocht van de erfgenamen *Ceuterick-Van Huffel*.

Een aantal investeringen van beide katoenfabrikanten lieten toe in 1849 een herenhuis te slopen en te vervangen door een nieuw werkhuis en een deel van de oude spinnerij op de binnenkoer te vervangen door een nieuw machinehuis annex schoorsteen (1).

Grondplan gevoegd bij Van Huffels aanvraag tot het plaatsen van een hogedrukstoommachine, anno 1823. (Stadsarchief, Gent)

Pierre Guequier werd in 1854 door aankoop zelfstandig eigenaar van het bedrijf (2).

Guequier was niet aan zijn proefstuk toe. Hij duikt voor het eerst op met een aanvraag voor een bedrijf op de Huidevetterskaai 13, alwaar hij begin april 1833 een aanvraag indiende voor het plaatsen van een stoommachine (3). Het jaar daarop blijkt hij op zijn voornemen terug te komen (4).

Pierre Guequier bewam in 1855 de goedkeuring van het stadsbestuur voor de uitbreiding van zijn woning (5) van 4 traveeën en 3 bouwlagen, met 3 traveeën in dezelfde stijl. Tevens werd rechts daarvan een nieuw werkhuis opgericht, met het zelfde uitzicht als dit van 1849 (3 bouwlagen, 4 traveeën, rechthoekige poort en vensters (6).

Deze eerste belangrijke uitbreiding van de spinnerij verdubbelde bijna de bedrijfsoppervlakte (tot 1596 m²).

Door inname van een klein huisje naast het werkhuis van 1849 gelegen, werd de straatvleugel in 1855 in dezelfde functionele vormgeving afgewerkt.

In 1857 stond Pierre Guequier een vierde van zijn eigendom af aan zijn vennoot, de textielfabrikant Adolphe Desmet (7). *Adolphe Desmet* bleek meer en meer het vennootschap over te nemen, want in de *Wegwijzer van Gent* anno 1864 komt de eerste vermelding voor van de katoenspinnerij *Desmet-Guequier en Compagnie*, vermoedelijk is deze verschuiving het gevolg van de moeilijkheden waarin het bedrijf scheen te verkeren in het begin der jaren 1860.

Statistieken die de toestand in de Gentse katoenfabrieken weergeven en in het stadsarchief bewaard bleven over de periode februari 1862 - februari 1863, het begin van de Amerikaanse Seccessie-oorlog, leveren ons een interessante momentopname omtrent de maandelijkse fluctuaties van de arbeidsmarkt (8).

Daardoor is het ook mogelijk de evolutie van de tewerkstelling in het bedrijf van Pierre Guequier en Co te volgen, en eveneens de problemen waarmee deze te kampen had.

Begin 1862 stelde deze katoenspinnerij 99 min of meer "vaste" arbeiders tewerk, waardoor zij nog tot de kleinere katoenbedrijven moest worden gerekend. De spinners werkten er tussen 7 en 11 1/2 uur per dag (daar waar dit in grotere bedrijven 10 1/2 tot 13 3/4 bedroeg).

Dit hing niet zozeer af van de sociaalvoelendheid van Pierre Guequier, doch eerder van overmacht.

Bij vriesweer, of om andere veel voorkomende redenen (o.a. onregelmatige leveringen van ruw katoen) kwam veelvuldig "technische werkloosheid" voor. Het sinueus verloop van de tewerkstellingscurve is opvallend, gedurende de grote katoencrisis veroorzaakt door de burgeroorlog in de Verenigde Staten (1860-1865).

Voor februari 1862 bv. waren er 83 spinners aan het werk en 16 werkloos.

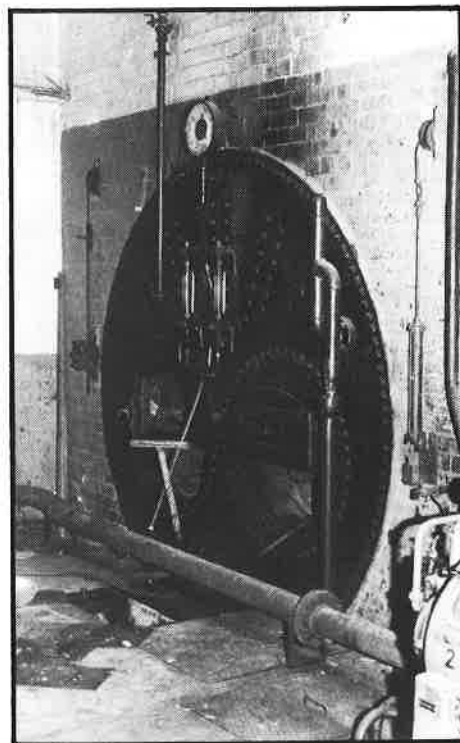
Een maand later lag het bedrijf praktisch stil : er werden amper 8 werkende spinners geteld.

De spinnerij werd slechts half maart heropgestart (32 werkenden, 67 werkloos, terwijl er 11 1/2 uur per dag moest worden gewerkt in een 6-dagenweek).

In mei was alles omzeggens terug normaal (75 tewerkgestelde spinners).

Begin juni 1863 daalde het aantal spinners in functie terug naar 29 en het aantal werkuren naar 7. Een levering ruw katoen (?) zorgde ervoor dat een maand later alle 99 arbeiders bij Guequier aan het werk konden, aan 13 werkuren per dag. Daaraan kwam midden augustus een einde (11 spinners, 10 1/2 uur werkzaam per dag).

Begin oktober 1862 lag de ganse fabriek "plat" (99 werklozen !) en dit tot begin november, waarna een 20-tal arbeiders tijdelijk aan het werk konden. Terwijl om reden van gebrekkige (?) leveringen van ruw katoen regelmatig een vijftal bedrijven in moeilijkheden kwamen, waren de wintermaanden ronduit catastrofaal te noemen. Het werk aan de spin- en weefmachines bleek bij vorst moeilijk, zoniet onmogelijk. De spinners en wevers uit gemiddeld 20 van de 50 kleinere en grotere Gentse katoenbedrijven bleken tot werkloosheid

Stoomketel "P. Brouhon, médailles d'or : Amsterdam 1883 - Anvers 1885. Pierre Brouhon, Liège - diplôme d'honneur Anvers 1883" geplaatst in de spinnerij De Smet-Guequier.

veroordeeld in gure wintermaanden, zoals deze van januari 1863.

Het bedrijf (opeenvolgend) *Van Huffel - Guequier - Desmet* blijkt één van die middelgrote ondernemingen te zijn geweest die voortdurend met bestaansmoeilijkheden te kampen hadden en zodoende met regelmaat van eigenaar wisselden en/of slechts konden overleven door financiële injecties van vennoten of geldschieters (Ceuterick, Dierman, Desmet, Hebbelinck).

Onder een nieuw bestuur nam het bedrijf vlug uitbreiding. In 1873 en 1874 moesten enkele aanpalende burgershuizen ten oosten en ten westen plaats maken voor nieuwe werkplaatsen, waardoor de bedrijfsoppervlakte toen ca. 2.400 m² besloeg.

In 1889 bewam Desmet-Guequier de goedkeuring van het stadsbestuur voor het optrekken van een nieuw gebouw aan de Oude Vest, palend aan de oudste werkplaats (straatvleugel). Op het gelijkvloers omvatte dit gebouw een magazijn, en op de verdieping een logeerruimte voor de portier en een atelier. Hiervoor werd tevens een deel van de katoenspinnerij aan de westzijde van het centraal binnenplein gesloopt.

De tweekamerwoning van de portier gaf via een deur naast een inrijpoort rechtstreeks toegang tot de openbare weg (9). Vanaf 1890, na de dood van haar man, nam de weduwe Desmet-Guequier tijdelijk het beheer op zich. Tot één jaar later een nieuwe vennoot was gevonden: *Paul Hendrik Camiel Hebbelinck* werd de bestuurder van de spinnerij. Hebbelinck liet in datzelfde jaar de portierswoning met een 2de verdieping verhogen, vermoedelijk tot inrichting van zijn woning, waarbij een gedeelte van de oude straatvleugel van 1849 werd ingelijfd (10).

In 1892 werd het eigendom en het beheer van de katoenfabriek volledig overgedragen aan de nijveraar P. Hebbelinck-Struye (11).

Deze hervormde de spinnerij volledig in 1896: hij liet een nieuwe schouw en ketelhuis naast de vroegere Minnemeersgracht optrekken, ter plaatse van de oude stallingen. Ook de oude stoomketels werden vervangen door 2 Gallowayketels geklonken in de werkplaatsen Pierre Brouhon te Liège (dd. 1897, nr. 567 en 568).

De nieuwe schoorsteen was 30 meter hoog en gefundeerd op een betonnen voetstuk met 4,70 m zijde (12).

Na de eeuwwisseling bij de oprichting van de naamloze vennootschap: *Filature Desmet-Guequier*, met een kapitaal van 630.000 frank, begint een derde belangrijke fase in de geschiedenis van het bedrijf. In de beheerraad zetelden H. De Clercq (voorzitter, A. Hebbelinck, weduwe P. Hebbelinck (afgevaardigde-beheerders) en G. Struye (kommissaris) (13).

De spinnerij werd ingrijpend gemoderniseerd. In 1905 bewam de firma *Desmet-Guequier* de bouwvergunning tot de oprichting van een nieuwe katoenspinnerij van het Manchesteriaans type met drie bouwlagen, een lagere kelder verdieping en een traptoren. De kroonlijst was afgewerkt met een steekboogfries en de toren met kantelen.

Aan de zijde van de Minnemeers telde de spinnerij 4 traveeën, doch aan de Oude Vest slechts 3. Dit om reden van het behoud van de twee traveeën rechts van de inkomdeur van de directeurswoning (14).

De vierde travee aan de zijde van de Oude Vest slechts wor-

den toegevoegd in 1909 door sloping van hogerbeschreven gedeelte van de directeurswoning, terzelfdertijd met het bijbouwen van de vierde verdieping onder sheddaken.

Aan de zijde van de Oude Vest sloot men de spinnerij af met een (nog bestaand) sierhekken.

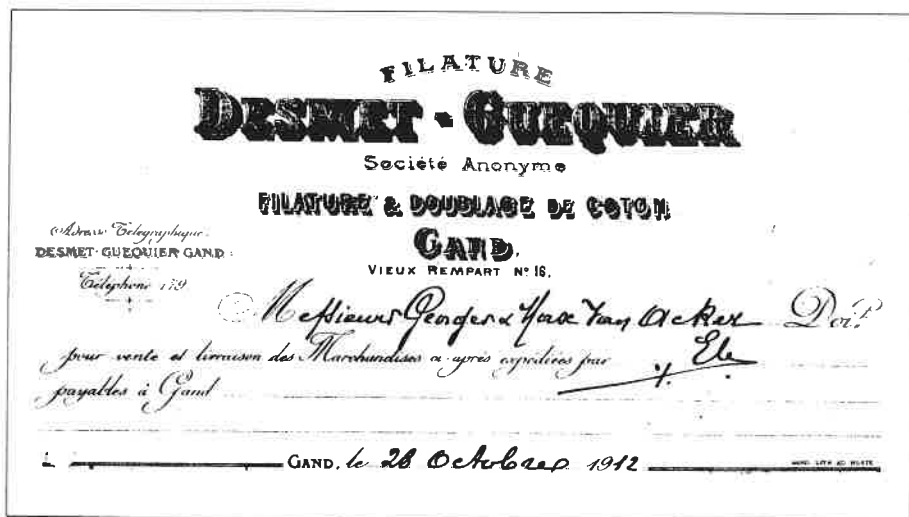
Belangrijke verbeteringen in de uitrusting van het bedrijf zijn doorgevoerd in 1912 en 1913 : een *transmissiegalerij* (waarin een reusachtig vliegwiel voor riem- of kabelaanrijving der mekanieken op de onderscheidene verdiepingen werd geplaatst).

De katoenspinnerij besloeg na deze werken, met inname van de vroegere Minnemeers en de gedempte gracht, een terreinoppervlakte van 3.077 m². Het ontwerp en de realisatie van de nieuwe bedrijfsgebouwen (1905, 1909, 1912 en 1913) gebeurde door het Gentse bouwbedrijf *S. Detaeye en Co* (15). In 1919 terug een nieuwe eigenaar : ditmaal was het de N.V. UCO die het bedrijf overnam. De oude N.V. werd in de jaren 1920 geleidelijk geliquideerd o.l.v. M. De Clercq en A. Hebbelinck (16).

In de daaropvolgende decennia werden enkel nog verbouwingen in het bedrijf gerealiseerd : in 1932 een omheiningsmuur aan de zijde van de Minnemeers; in 1938 een electriciteitscabine en in 1946 de bouw van een nieuwe toegangspoort annex burelen aan de zijde van de Oude Vest, rechtover de Gelukstraat. Tot dan was dit laatste gebouw door het bedrijf als magazijn in gebruik, wat nog zichtbaar is aan de structuur van de gietijzeren kolommen en ijzeren liggers met baksteengewelfjes op de verdieping. De Gentse architect R. Smeesters was verantwoordelijk voor deze verbouwingswerken (17).

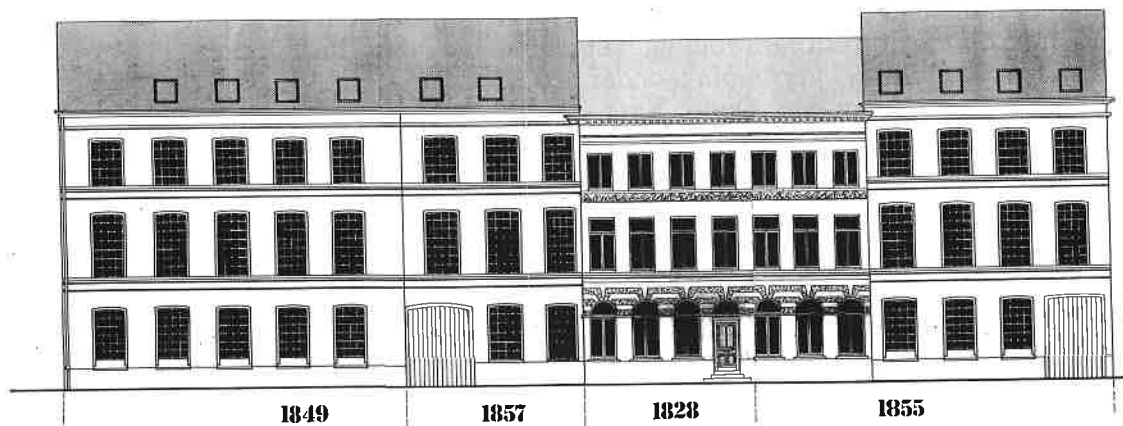
In 1948 liet de N.V. UCO nog een grote loods op de oostelijke helft van de binnenkoer optrekken, dezelfde loods welke heden is geïntegreerd in het toneelcomplex van het NTG.

In 1960 vormde de bouw van een luchtconditioneringscentrale, boven de doorrit tussen de spinnerij en de burelen, een laatste belangrijke investering om het bedrijf concurrentieel te houden. Deze degelijke brandveilige beton- en baksteenconstructie werd ontworpen door architect Moeremans (18). De modernisering heeft niet mogen baten, want in 1975 werd het katoenbedrijf *UCO-Desmet-Guequier* door de N.V. UCO afgevoerd.

Briefhoofd van de Naamloze Maatschappij "Spinnerij Desmet-Guequier", begin 20ste eeuw.

(Verzameling MIAT)

△

De verschillende uitbreidingen van het complex Desmet-Guequier langsheen de Oude Vest, in 1828, 1849, 1855, 1857.

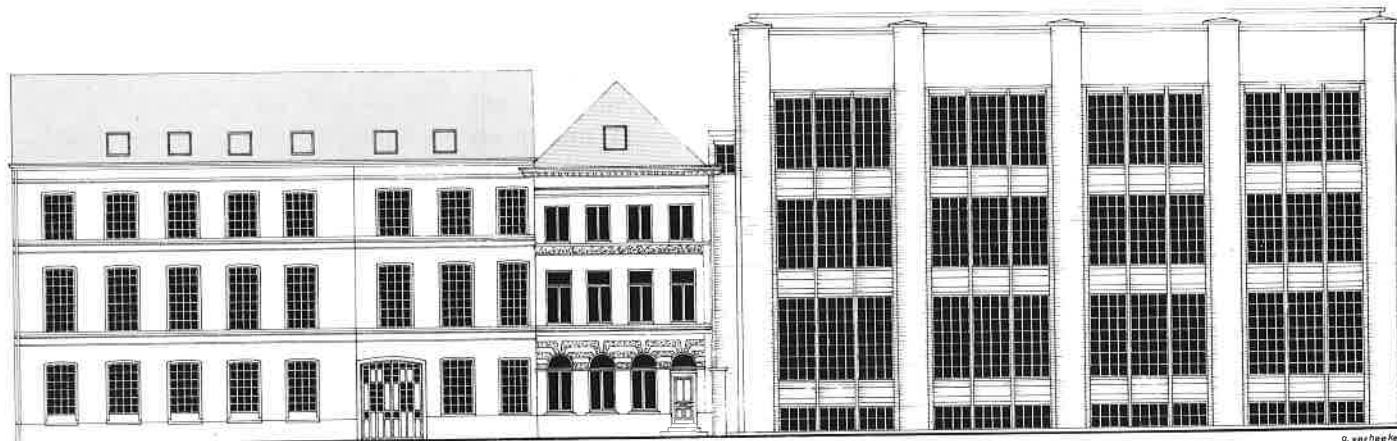
(Verzameling MIAT)

Voetnoten

- (1) Archief Kadaster Gent, *opmetingsschetsen*, document 207, Gent, sectie B, 1250, schets 3. SAG Reeks G 12, 1849, nr. 7654.
- (2) Archief Kadaster Gent, *Aanvullende aanwijzende tabel*, art. 267.
- (3) SAG, Reeks K, Afd. 11.
- (4) SAG, Reeks K, ds. 10, dd. 25 februari 1834.
- (5) In empirestijl opgericht door zijn voorganger Pierre Van Huffel in 1828, SAG, G 12, nr. 6209.
- (6) SAG G12, nr. 8721; *archieff kadaster Gent*, *opmetingsschetsen*, 1856, schets 1. Beide ingrepen zullen in het begin van de twintigste eeuw terug verdwijnen bij de bouw van de Manchesteriaanse spinnerij.
- (7) Archief Kadaster Gent, *Aanvullende aanwijzende tabel* ... art. 1165.
- (8) SAG, Reeks K, nr. 1350.
- (9) SAG, Reeks G12, 1889, V. 11, Archief Kadaster Gent, *Aanvullende aanwijzende tabel*, art. 1366, en *opmetingsschetsen*, 1889, schets 6 en 1890, schets 54.
- (10) SAG Reeks G 12, 1891, V. 18.
- (11) Archief Kadaster Gent, *Aanvullende aanwijzende tabel*, art. 366.
- (12) SAG, Reeks G 12, 1896, nr. 37; Archief Kadaster Gent, *opmetingsschetsen*, 1898, schets 1.
- (13) *Wegwijzer der Stad Gent*, 1915, p. 472.
- (14) SAG Reeks G 12, 1905, V 7; Archief Kadaster Gent, *Aanvullende aanwijzende lijst*, art. 1785 en *opmetingsschetsen* 1906, schets 1.
- (15) SAG, Reeks G 12, 1909, V 14, Reeks G 12, 1912, G 10; Reeks G 12; G 11; Archief Kadaster Gent, *Aanvullende aanwijzende tabel* ..., art. 1785 en *opmetingsschetsen*, schets 4; SAG Reeks G 12, 1913, G 3; Archief Kadaster Gent, *opmetingsschetsen*, schets 4.
- (16) *Wegwijzer der Stad Gent*, 1926, p. 120.
- (17) SAG, Reeks G 12, 1938, B 13; Reeks G 12, 1946, O 1.
- (18) SAG Reeks G 12, 1960, O 14.

▷ Bouwaanvraag voor de spinnerij Desmet-Guequier uit 1905. (Stadsarchief, Gent)

Het toekomstig depotmuseum in de gewezen spinnerij Desmet-Guequier in gerestaureerde toestand. (Verzameling MIAT)

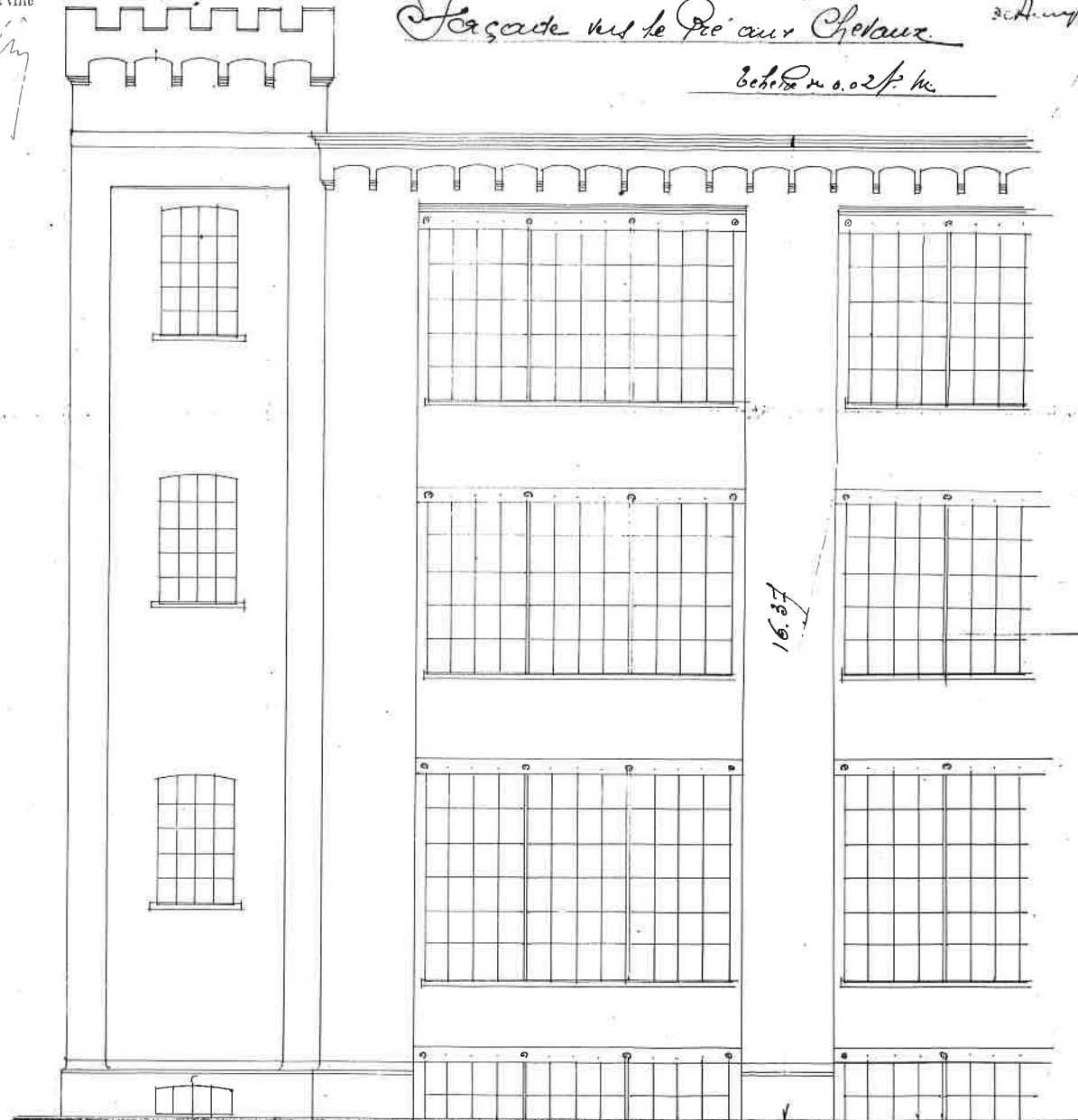
g. verhaeke

APPROUVÉ AUX COMMISSIONS
DU MOINE ARRÊTÉ DE
BONNEUR ET D'HYGIÈNE
LE 25 MARS 1905
LE MAIRE
DE LA VILLE

Signature de Monsieur De Smet - Guequier
Façade vers le Parc aux Chevaux
Cote de n. 0.02 p. m.

Envoyé par l'Architecte
à ceux de la Ville

le 25 Mars 1905

16.37

Joint à votre demande de ce jour.
Gend le 25 Mai 1905

1/2 0/10